

МІКРООРГАНІЗМИ НА ЗАВАДІ ЗБЕРЕЖЕННЯ АРХІВНИХ ДОКУМЕНТІВ УКРАЇНИ

Бобрицький С. М., Кривулькін І. М.

*Науково-дослідний, проектно-конструкторський
та технологічний інститут мікрографії, м. Харків*

Попередні дослідження зразків, взятих у деяких приміщеннях архівного зберігання документів, показали, що в зразках пилу зі стін архіву є мікроорганізми, ймовірноше за все гриби. Їх наявність підтвердилась тим, що в сприятливих умовах вони розмножувались та пошкоджували желатиновий шар фотоплівки. На зразках фотоплівки, контамінованих пилом, який зібрано з торців книг, витриманих у сприятливих для розвитку біологічних об'єктів умовах, теж з'явилися незначні пошкодження, але характер їхнього походження відрізняється від наслідків грибкового ураження. Скоріш за все, це результат життєдіяльності більш високоорганізованих біологічних об'єктів, таких як кліщі чи черви. Проблема ускладнюється тим, що біологічні об'єкти, які пошкоджують книги, відносяться до різних класів живих організмів. Це можуть бути бактерії, гриби, кліщі, черви тощо.

Наявність біологічних об'єктів на стінах архіву та на поверхні архівних документів призводить до поступової втрати фізичного стану та інформації, що міститься на них, та створює значний ризик втрати всього архівного фонду на паперових носіях. Такий стан архівних приміщень і фондів може також призвести до виникнення професійних алергічних та невиліковних захворювань в обслуговуючого персоналу, першопричиною яких можуть бути ті самі бактерії, гриби, кліщі тощо.

Застосування відомих засобів (деззасобів, фунгіцидів) антигрибкової обробки поверхонь архівних документів та приміщень для довготривалого зберігання архівних документів неможливе без додаткових досліджень, оскільки хімічний склад цих засобів, як правило, не зазначається. Сильнодіючі фунгіциди, звичайно, виділяють під час контакту з грибами галогени чи активний кисень. Вони згубно діють на паперову основу і на показники якості архівних документів у процесі довготривалого зберігання.

Для вирішення цього питання необхідно провести експериментальні дослідження стосовно визначення наявності грибів та видів інших біологічних шкідників, складу засобів та їх концентрацій для дезінфекції поверхонь, на яких уже є великі колонії біологічних шкідників, використовуючи раніш досліджені деззасоби та режими дезобробки.